

קונטרס

"היכל הנגינה"

במעלת ושבח לשיר זמירות ותשבחות
לאבינו שבשמים
במשנת האדמו"ר הגה"ק
רבי אהרן ראטה זצוקללה"ה
משומרי אמונים

נערך ונסדר בס"ד ע"י
גמליאל הכהן רבינוביץ
בן אדמו"ר הגה"ח רבי אלחנן י. ד. שליט"א

בני ברק
תשס"ה

היכל

הנגינה

תוכן הענינים

- (א) קודם שיזמר יאמר הנוסח הזה א
- (ב) תפילה למשורר ברבים א
- (ג) התקשרות לרבו ע"י זמר א
- (ד) מעשה שהיה בימי האר"י הקדוש א
- (ה) התבודדות בניגון ב
- (ו) ע"י הזמירות זוכה למלבושים הרוחניים של שבת ב
- (ז) הנגינה הוא עליית שכינת עוזינו ב
- (ח) כשישראל אומרים שירה החיות הקודש באימה ג
- (ט) למשורר נשפע חסד גדול מבית המלך ג
- (י) התקשרות בבחינת המחשבה ג
- (יא) לכל הנביאים היו כלי זמר ג
- (יב) תחילה צריך לשיר בקול נמוך ואח"כ יגביה קולו ג
- (יג) לשמח השכינה הקדושה ע"י שירות ותשבחות ד
- (יד) סגולה לכוונה בתפילה ד
- (טו) זמירות ברבים ד
- (טז) לשיר בקול לשמח הרבים ד
- (יז) הנגינה בכלל מצות עשה ואהבת את ה' אלקיך ד
- (יח) עבודת צדיקי קדמאי ד
- (יט) השירה עבודת המלאכים ה
- (כ) שירות ותשבחות בליל שבת קודש ה
- (כא) ניגון חדש ה
- (כב) השירה מתנחמת קצת ע"י השירות ותשבחות ה
- (כג) זמירות בסעודה שלישית ענין גדול ונורא ו

היכל

הנגינה

- כד) שלא יפטפט אז בדברים בטלים..... א
- כה) ע"י הניגון נמשך ברכות..... א
- כו) יותר כבוד לכבד לה' בשירות מממון..... ז
- כז) אין להקב"ה נחת יותר מזה..... ז
- כח) לשיר עם מלבוש העליון..... ז
- כט) הניגון מעורר האהבה לה' יתברך..... ז
- ל) הקב"ה מקדים שירותינו לשירת המלאכים..... ז
- לא) גם הטרוד מאד ישיר בשבת..... ח
- לב) הניגון עבודת הצדיקים..... ח
- לג) ע"י הזמירות משפילין הסטרא אחרא..... ח
- לד) שובר כל המקטריגים..... ח
- לה) עיקר הסעודה במלוה מלכה השירות ותשבחות..... ח
- לו) משל עמוק ונפלא..... ט
- לז) עצה לזמירות בכוונה..... ט
- לח) עד התפשטות הגשמיות..... י
- לט) טעם שהתינוק אוהב הניגון..... י
- מ) הקב"ה מתפאר בשירות ותשבחות..... י
- מא) שלא לסרב בכיבוד לנגן..... י
- מב) זמירות בכל השפות..... יא
- מג) אחרי תיקון חצות יקום ויתחזק באמונה ע"י שיר..... יא
- מד) שלא יהיה ניגון מקלי דעת..... יא
- מה) השירה מתעורר לאדם כשנשפע עליו אור ה'..... יא
- מו) העצה הנשגבה להגיע לשמחה זה ע"י שיר..... יב
- מז) המשורר נקרא חסיד..... יב
- מח) גם אם הוא עצוב יתהפך לבבו לשמחה..... יב

היכל

הנגינה

- מט)** להתחזק בזמירות בשבת קודש..... יב
- נ)** שלא יהא עניו בעדן כזה..... יב
- נא)** במעלת ניגון של קדושה..... יג
- נב)** ע"י השירה יוכל להתבונן בגדלות ה'..... יג
- נג)** ע"י הניגון נעשה שותף עם כל צבא מעלה..... יג
- נד)** השירים מעורר נפש הישנה מהעוונות..... יג
- נה)** אפילו במצב של שפלות ח"ו ישמע ה' זמירותינו..... יג

קודם שיזמר יאמר הנוסח הזה

טוב קודם שיזמר לשם, לומר הנוסח הזה, הריני מזמין את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי ולשיר לפניו שירת דודים, ולקיים מצות עשה ואהבת את ה' אלוהיך, ומצות עשה מפי הקבלה כבוד את ה' מהונך, ואמרו חז"ל אל תקרא מהונך אלא מגרונך, לשם יחוד וכו'.

("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק ה', עמוד תקע"ד)

תפילה למשורר ברכים

אם הוא משורר או מתפלל ברכים, יאמר מקודם, הנני מבטל כל הפניות וכל המחשבות זרות שיבואו בלבי שיהיו בטלים ומבוטלים, כי אין רצוני בהם כלל, ויכוין לקיים מצות עשה ונקדשתי בתוך בני ישראל (ויקרא כ"ב - ל"ב), ויתפלל בכל פעם במחשבתו לה' שיצילו ממחשבות של פניות ושקרים ח"ו, ואז נאמר עליו כשושנה בין החוחים כן רעיתי בין הבנות (שיר השירים ב' - ב'), כמובא במדרש (שיר השירים שם) שזה קאי על בעלי תפילות.

("שלחן הטהור", מאמרי שבת קודש, דף רס"א ע"ב)

התקשרות לרבו ע"י זמר

אמר צדיק אחד מצדיקי קדמאי שבאם מזמר זמר רבו יותר מתקשר בו מאשר אומר תורת רבו, כי הזמר הוא מפנימית הנפש של רבו.

("תקנות והדרכות", פרק כ"ב, דף ל"ז ע"א)

מעשה שהיה בימי האר"י הקדוש

מעשה היה בימי האר"י הקדוש זצוק"ל שהיה בעירו החכם ר' ישראל נאגאר"ה עליו השלום והיה נעים זמירות ישראל, ופעם אחד בליל שבת קודש היה החכם הנזכר משורר על שולחנו כמנהגו הטוב, וראה האר"י הקדוש מלאכי צבאות יורדין ידודין לבוא בביתו להשתעשע בשיריו, ותיכף ומיד הסתכל האר"י הקדוש כי בא מלאך אחד וסילק לכל המחנה המלאכים השרוים שם על דבר שהיה בזרועותיו מגולים. ואף גם שלא היה הכובע על ראשו, וכשהרגיש הרב האר"י ז"ל בדבר, שלח

היכל

הנגינה

אחר מו' הרב ר' חיים ויטאל ז"ל שילך לגלות את אזנו לאמר כי מלאכי עליון היו משתעשעים עמו שם על שולחנו, ונסתלקו על כי לא ישב בפחד ובאימה לפני השולחן אשר לפני ה', והיה כשמוע החכם הנזכר דברי תלמידי האר"י ז"ל אחזתו רעדה ועמד מרעיד, וישב בשולחנו מעוטף בגלימתו וכובע על ראשו, וחזר לשורר בגילה ורעדה, ותיכף ומיד היו מלאכי אלקים עולים ויורדים בו כאשר בתחילה, ששים ושמחים כבמזמוטי חתן וכלה, והרב האר"י ז"ל ומהר"י ז"ל היו רואים כל זה.

("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק י"ג, עמוד תקצ"ט)

התבודדות בניגון

נהגו הקדמונים פרושי מדברא שהיו מתבודדים ביערות ובמערות ומדבריות, והיו משבחים ומנגנים לפני ה' בשירי דוד מלכינו, ובשירות של חשק ואהבה ורצון לה' יתברך ברוך הוא,

("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק א', עמוד תקס"א)

ע"י הזמירות זוכה למלבושים הרוחניים של שבת

בכתבי הקודש של רבי פנחס מקאריץ זצ"ל, שאם אדם זוכה למלבושי שבת ויו"ט (דהיינו ברוחניות) אז סר ממנו כל בחינת הרע והקליפות, ולמלבושי שבת קודש אדם יכול לזכות ע"י שירות ותשבחות לה', ופירש בזה הכתוב (תהלים י"ח - ל"א) אמרת ה' צרופה, פירש אמרת הוא בגד (לשון אמרא) דהיינו ע"י אמרת שירות לה' זוכה לבגד הקדוש הנ"ל, צרופה, על ידי צירופי האותיות היוצאים מפיו בקדושה וכוונה, ונעשה מזה לו לבוש קדוש.

("שלחן הטהור", מאמרי שבת קודש, דף רס"א ע"ב)

הנגינה הוא עליית שכינת עוזינו

עבודת חסידי קדמאי ובתראי לשיר תמיד ולרנן לכבוד ה', מפני שהוא עבודת מלאכי עליונים וכל צבא מעלה וחיות ושרפי קודש הכל בגילה ורינה, והוא עליית שכינת עוזינו, בגילה ורנן כבוד הלבנון, אז הוד והדר יותן לה כביכול, בפרט על ידי שירות ותשבחות של דוד מלכינו, שלא היה עוד אדם בעולם שישתתף בתיקוני ובעליית השכינה כמו דוד המלך עליו השלום.

("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק י"א, עמוד תקצ"ב)

כשישראל אומרים שירה החיות הקודש באימה

מה גדלה מעלת ישראל ועד כמה תפלתם רצויים וחביבים, כי כשמתחילים לומר שירה החיות הקודש באימה תרפינה כנפיהם ולקולם מקשיבים.
 ("נועם הלבבות", מאמר התבוננות בשפלות עצמו, עמוד קכ"ג)

למשורר נשפע חסד גדול מבית המלך

כשבא אחד מעבדי המלך באיזה כלי שיר מפואר ומשורר לפני המלך וגורם לו שמחה גדולה, אז כיון שהמלך בצהלות פנים נשפע עליו חסד גדול מבית המלך, ויכול לפעול גם לו וגם לאחרים מטובת המלך השפעות רבות בלי שיעור.
 ("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק ו', עמוד תקע"ו)

התקשרות בבחינת המחשבה

התקשרות בבחינת המחשבה הוא דבר קשה, וצריך לזה מדריגות קדושה ואהבת ישראל אשר לא כל אחד זוכה לזה עכ"פ בקצת לב אמת, לכן העצה לזמר יחד לבורא אחד, והוא נצמח מפנימיות מחשבה, ובזה נעשה התקשרות המחשבה והדיבור והוא יחוד גדול.
 ("תקנות והדרכות", פרק כ"ב, דף ל"ז ע"א)

לכל הנביאים היו כלי זמר

כתוב (מלכים ב', ג' - ט"ו) והיה כנגן המנגן ותהי עליו רוח ה', כי כל הנביאים היו להם כלי זמר לעורר נגן, ועל ידי זה התדבקו באורות עליונים עד שהמשיכו עליהם רוח הנביאות (רמב"ם הל' יסודי התורה פ"ז ה"ד).
 ("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק י"ב, עמוד תקצ"ו)

תחילה צריך לשיר בקול נמוך ואח"כ יגביה קולו

כתב במדרש פנחס כי תחילה צריך להתחיל לשורר בקול נמוך, אח"כ יגביה קולו, והוא עפ"י סוד.
 ("שלחן הטהור", מאמרי שבת קודש, דף רס"א ע"ב)

לשמח השכינה הקדושה ע"י שירות ותשבחות

זה היה תמיד עבודת הצדיקים לסעד השכינה הקדושה ולשמחה על ידי שירין ותשבחין וגעגועין ומסירת נפשם לה'.

("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק ה', עמוד תקע"א)

סגולה לכוונה בתפילה

מי שאי אפשר לו לכוון לבו בתפילה יאמר בקול ניגון התיבות ויתעורר לכוונה.

("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק י"ג, עמוד תקצ"ז)

זמירות ברבים

מובא מרבינו הקדוש ר' פנחס מקאריץ זי"ע (אמרי פנחס שער ו' אות כ"א) שאם הרבים מזמרינ ומשבחינ ביחד, מכריתין בזה הרבה קליפות וחיצונים.

("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק א', עמוד תקס"א)

לשיר בקול לשמח הרבים

לעורר השמחה צריך דייקא ע"י רינה ושירה אשר ישורר בכל עת, ובפרט בשבת קודש ישמיע קולו בנעימה וזמרה, כמובא במדרשי חז"ל (ילק"ש מלכים א' - כ"א, פס"ר כ"ו - ב') כי נבות היזרעלי נענש בעונש מר רח"ל כידוע בשביל שהיה יכול לזמר ומנע עצמו מלילך לבית המקדש לשיר שם בשביל השם, ולכן אל ימנע עצמו מי שיכול לגרום שמחה לשמו יתברך ובפרט לשמח הרבים, ולפעמים מונע עצמו וסובר שמכוין לשמים, אבל השורש הוא ענוה של גאווה ושקר, כי רצון השם שנבטל רצוננו וכבודנו מפני רצונו וכבודו יתברך.

("שלחן הטהור", מאמרי שבת קודש, דף רס"א ע"ב)

הנגינה בכלל מצות עשה ואהבת את ה' אלוהיך

אין לך דבר המסוגל יותר והמפואר לבוא לבחינת צמאון ולאהבת שמו יתברך ויתעלה, מלשורר ולזמר לפניו יתברך שמו בשירין ותושבחינ, וזה בכלל מצות עשה ואהבת את ה' אלוהיך (דברים ו' - ה').

("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק ה', עמוד תקע"ג)

עבודת צדיקי קדמאי

מי יתן ונזכה להשיג אחד מכמה אלפים מגודל אהבת הבורא של צדיקי קדמאי אשרי חלקם. כאשר ספרו רבותינו שכל עסקם היה תמיד לייחד השכינה הקדושה ולעטרה בקישוטין דמלכא, ביחודים וברזין קדישין בדביקות בשירות ותשבחות במסירת נפשם תמיד אל ה', כי אין דבר גדול בעולם מלהשתוקק ולהתגעגע תמיד לה'.

("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק י"ג, עמוד תקצ"ח)

השירה עבודת המלאכים

אשר נצטוינו מעם ה' ע"י נביאיו לשיר ולרוץ לפניו ולזמר יתברך, כי הוא עבודת המלאכים וצבא מעלה שכולם מזמרים ומשבחים לפניו יתברך שמו.

("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק א', עמודים תק"ס-תקס"א)

שירות ותשבחות בליל שבת קודש

נהגו חסידים ואנשי מעשה להתקבץ יחדיו ולעסוק בשירות ותשבחות לפניו יתברך בפרט בליל שבת קודש, ויש רמז לדבר מהכתוב (תהלים קל"ג - א') הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד, שבת אותיות שבת, שאז טוב ונעים לשבת יחדיו ולשיר שירת דודים לפניו יתברך, ולשמוח בשבת מלכתא קדישא.

("שלחן הטהור", מאמרי שבת קודש, דף רס"א ע"א)

ניגון חדש

פעמים שאני עושה ניגון חדש לקיים שירו לה' שיר חדש שהוא מצוה מהקבלה לשמח הקב"ה כביכול ושכינת עוזו, בניגונים חדשים לכבוד שמו יתברך ויתעלה כמו שנהוג אצל כל הצדיקים והחסידים מן קדמת דנא.

("תקנות והדרכות", פרק כ"ג, דף ל"ז ע"ב)

השכינה מתנחמת קצת ע"י השירות ותשבחות

כשמזמרים שירין ותשבחין לה' בקול נעימה ושבח, מתפארת ומתעטרת בזה שכינת עוזינו ותפארתינו, ומתנחמת בזה קצת מגודל צערה של צערן של ישראל, ועולה זה

היכל

הנגינה

השבח קמי קודשא בריך הוא, והקב"ה מתפאר ומתעטר בזה כביכול, ואומר ראו בניי חביבי שיש לי בעולם השפל שהוא מלא חיצונים ונסיונות והסתרות פנים, והמה מעטרים ומקדשים ומכתירים שמי הגדול.

("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק ה', עמוד תקע"ה)

זמירות בסעודה שלישית ענין גדול ונורא

נהגו במדינות הללו לישוב יחדיו (בסעודה שלישית) במסיבת מרעים לשיר שירות ותשבחות להקב"ה, ואשרי חלקם בזה כי ענין גדול ונורא וטובה לנפש בלי ישוער, ודע אחי לפני מי אתה יושב ואיזה זמן הוא עכשיו בשמים.

("שלחן הטהור", מאמרי שבת קודש, סעודה שלישית, דף רס"ד ע"א)

שלא יפטפט אז בדברים בטלים

כשם שעל ידי שירין ותשבחין בשולחן נתעלה ונתעורר בזה כבוד ה', ככה באם יושב אז ומפטפט בדברים בטלים, לא די שמחלל ומבזה את השבת, אלא נקרא שולחן נבזה, כדכתיב (מלאכי א', ו'-ז') בן יכבד אב ועבד אדוניו ואם אב אני איה כבודי ואם אדונים אני איה מוראי אמר ה' צבאות לכם הכהנים בוזי שמי ואמרתם במה בזינו את שמך, מגישים על מזבחי לחם מגואל ואמרתם במה גאלנוך באמרכם שלחן ה' נבזה הוא. ע"כ. והשולחן עכשיו במקום קרבן (ברכות דף נ"ה ע"א), וכאילו הקריב לה' דברים בזוים.

("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק י"ג, עמוד תקצ"ט)

ע"י הניגון נמשך ברכות

היכל הניגון הוא מהיכלין הקרובות אלינו, ועולה עד רום ההיכלין, ואפשר לפתוח בזה צינורות דלעילא ולהמשיך ברכאן קדישין.

("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק א', עמוד תקס"א)

יותר כבוד לכבד לה' בשירות מממון

היכל

הנגינה

יותר כבוד הוא לכבד ה' מגרוננו, שהוא שירין ותשבחין בשביל כבוד ה' אלקי ישראל, מכבוד הממון.

("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, עמוד תקע"ג)

אין להקב"ה נחת יותר מזה

כשיושבין חברים ביחד ומדברים דיבורי יראת ה' ואחדותו, ומזמרין שירין ותושבחין לפני קוב"ה ושכינתיה, זה ג"כ ענין גדול למאד, כי אין להקב"ה נחת יותר מכשישראל יושבין ביחד באחדות, ומזמרין ומשבחין לכבוד שמו יתברך ויתעלה.

("טהרת הקודש", מאמר תשובות סגוליות, פרק ח', דף ע"ז ע"א)

לשיר עם מלבוש העליון

הזמירות שירות ותשבחות, לא יהיו ח"ו בפריקת עול בכובע קטן בלי מלבוש העליון בשחוק בלי בוש מה' חס מלהזכיר.

("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק י"ג, עמוד תקצ"ט)

הניגון מעורר האהבה לה' יתברך

אין לך דבר בעולם שיהא מסוגל לעורר השמחה ואהבה לה' יתברך כמו הניגון, לשורר שירי דביקות לה' בינו לבין קונו, ובפרט מי שירגיל עצמו בזה יראה פלאות בהתבודדות עם קונו.

("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק א', עמוד תקס"א)

הקב"ה מקדים שירותינו לשירת המלאכים

אשרינו שהשם ברוך הוא הוא מלכינו ואנחנו עמו ועבדיו, וזוכים לעטרו ולשמחו ולברכו ולפארו ולהדרו, והוא מקדים שירותינו לכל השירות של מלאכי וצבא מעלה, (חולין דף צ"א ע"ב), אשר גדולתם איום ונורא בלי השגת שכלינו כלל.

("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק ו', עמוד תקע"ו)

גם הטרוד מאד ישיר בשבת

גם הטרוד מאד על כל פנים בשבת קודש מלכתא קדישא שאז חדוה וצהלה בכל העולמות ישיר שירת דודים לה', בפרט בעת יושבו בסעודת שבת יתן כבוד לה' אלקי ישראל.

("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק י"ג, עמוד תקצ"ח)

הניגון עבודת הצדיקים

כל עבודת הצדיקים היה מעולם לשיר ולזמר לפניו יתברך לעורר אהבת יתברך שמו ויתעלה.

("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק א', עמוד תקס"ב)

ע"י הזמירות משפילין הסטרא אחרא

כל מה שאנחנו מוסיפין בשירין ותשבחין לה' ניתוסף בזה האור הקדוש והיחוד ביתר שאת, ומורידין ומשפילין בזה לילית המרשעת עד נוקבא דתהומא רבה.

("שלחן הטהור", מאמרי שבת קודש, דף רס"א ע"א)

שובר כל המקטריגים

דרשו חז"ל כבוד ה' מגרונך, ועל ידי זה חרב פיפות בידם לשבור כל המקטריגים והקוצים הסובבים השושנה העליונה כביכול.

("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק ה', עמוד תקע"ד)

עיקר הסעודה במלוה מלכה השירות ותשבחות

עיקר זו הסעודה (של מלוה מלכה) להיות בשמחה ללות את המלכה נפש היתירה ולשיר ולזמר שירין ותושבחין לפני השם.

("שלחן הטהור", סעודת מלוה מלכה, דף רס"ו ע"ב)

משל עמוק ונפלא

משל למלך גדול ונורא, אשר בא עם חיילותיו הנוראים, ואח"כ קודם הליכתו עשה רשימה במקום שהיה, ואמר כל מי שירצה למצוא אותי, יחפש זו הרשימה, ומכאן יוכל להבין מקום תחנותי, והנה בהמשך הזמן נתכסה זו הרשימה, ולא ניכר כלל, והיו מחפשים כמה המצאות האיך למצוא זו הרשימה, זה אומר בכה, וזה אומר בכה, עד שהמציא חכם בחכמתו, ואמר הלא המלך בוודאי בכל מקום שהולך הולך עמו כלי זמר המזמרים תמיד לפניו בכל מיני זמירות, וא"כ אקח כלי זמר שלי ואזמר, (וידוע כי יש וידער קול, וזה נעשה מהרשימה של הקולות ועכשיו מחפשים כלי כזו למצוא הקולות אשר כבר נדברו אפילו מכמה שנים), ובוודאי במקום הרשימה יתנו כלי זמרן הללו קול הברה, כי יש להם וידער קול גדול, וממילא אם יתעורר כאן הרשימה של הכלי זמר, יתעורר בזה ג"כ הכלי זמר בהיכלו של מלך, כמעשה של הראדיו, ועי"ז יבוא המלך או ישלח לחפשינו.

והנה ידוע כי העולמות אפילו התחתונים, דהיינו הגלגלים וכוכבים כולם מזמרים ומשבחים לשמו יתברך, ומפני זה התינוק יש לו הנאה מקול זמרה, כי חזק אצלו עוד הרשימה של זמירות שלמעלה כידוע, והנה בשעה שיש לאדם עת רצון ואח"כ נסתלק נשאר בו רשימה כדי להחזיר בו האור בעת הצורך, והנה מסתמא בעת שהאור הקדוש היה שרויה היה מהתנוצצות העליונים אשר משבחים ומרננים ומשמחים למלכם כביכול, ואם כן כשנזכיר לכל הפחות הרשימה, קעץ מעץ זיך אזוי ארים עפעס צוריק דראפען, אבל כשנתכסה זו הרשימה צריך לעוררו בקול שירה וזמרה ועי"ז ממילא יתעוררו העליונים, שזהו הענין והיה כנגן המנגן ותהי עליו רוח ה', ועי"ז מוצאים ממילא הרשימה, ויכול להמשיך עי"ז ולחזור לכל הקדושה שנאבד ממנו, וזהו הסוד המובא בקדמונים, אשר היו הולכים ומתבודדים תמיד ביערים, ועיקר היה בשירות וזמרות, להמשיך עליהם אור הקדושה, וזהו אפשר להיות גם אצלינו בדור הזה בשעת התפילה, ובשבת מלכתא, ובשעת קיבוץ חבירים.

(*"אגרות שומרי אמונים"*, איגרת ג')

עצה לזמירות בכוונה

העיקר אצל השלחן השתיקה כל שכן בסעודת שבת מלכתא צריך להזהר בדיבור שיוכל להתקדש לפני בוראו, כי באם יתחיל בפטפוטי דברים עם בני ביתו... ימשוך לו על ידי זה ביטול זמירות בכוונה.

(*"שלחן הטהור"*, מאמרי שבת קודש, דף ר"ס ע"א)

עד התפשטות הגשמיות

ככה היה גם מנהג רבינו הבעש"ט הקדוש זי"ע בעת ישיבתו יחד עם החבריא קדישא היו מזמרין שירין ותושבחיין בגודל התלהבות עד שבאו להתפשטות הגשמיות, ונתדבקו באורות ובעולמות לפי מדריגתן הנעלה, וככה הנהיג את תלמידיו הבאים אחריו לעשות קיבוץ יחד ולישב באחדות, ולזמר שירות ותשבחות לה'.

("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק י"ב, עמוד תקצ"ו)

טעם שהתינוק אוהב הניגון

כתבו הספרים (מנות הלוי לר"ש אלקב"ץ, אסתר א-ח, דף עא ע"א) שמה שהתינוק אוהב הניגון ומשקיטין אותו בכך מגו בכייתו, מפני שנפשו מורגלת בקול הנגינה דלעילא, ומרגשת עוד הניגון טרם נתלכלך בחטאיו שנשכח ממנו אחר כך.

("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק א', עמוד תקס"א)

הקב"ה מתפאר בשירות ותשבחות

כל שירות ותשבחות שמזמרין ישראל הקדושים בפרט רבים, הקב"ה כביכול ברוך הוא וברוך שמו מתהלל ומתהדר ומתפאר בזה, כמו שמברכינן הבוחר בשירי זמרה (בברכת ישתבח), בפרט כשהוא באחדות לבבות בין חבריא קדישא, ובפרט בשבת מלכתא קדישא, שאז גדול השמחה וחדוה בכל העולמות, כי אז מתעלה ומתעטרת בזה שכינת עוזינו.

("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק י"א, עמוד תקצ"ג)

שלא לסרב בכיבוד לנגן

מי שאומרים לו לזמר ואינו מזמר מטעם הפתאות שלו, אז הוא כאילו נותנים לו כוס לברך ואינו מברך, (ברכות דף נ"ה ע"א).

("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק י"ג, עמוד ת"ר)

זמירות בכל השפות

כמה צדיקים אשר זמרו לפניו יתברך שמו בלשון זשארגאן (אידיש), כמו רבינו הקדוש בעל של"ה שהדפיס הזמר שלו בסידור שלו (בסוף סדר הגדה של פסח) אלמעכטיגער גאט, וכו', וכן רבינו הקדוש מקאזניץ זי"ע היה רגיל לזמר תמיד בלשון פוליש ורוסיש, וכן רבינו הקדוש מקאלוב ידוע שהיה רגיל לזמר תמיד בלשון הגר ובלשון אשכנז, והיו הרבה צדיקים שזמרו לפניו יתברך בלשון פולני, והקדמונים שרו בלשון ערבי, וכו', כי בזה מנשאים דברי החול הנבראים מדברות בני אדם מדברים בטלים מפטפוטי הבלים שלא לצורך וכו',

ועוד כי הלב מתלהב ומתרגש יותר מלשון הרגיל לדבר.

("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק א', עמוד תקס"ג)

אחרי תיקון חצות יקום ויתחזק באמונה ע"י שיר

אם יעזרו ה' להשתתף בצער שכינת עוזינו וצערן של ישראל, יזהר שלא ישאר בחושך ועצבות ח"ו, כי יצא שכרו בהפסידו, רק יקום ויתחזק אחר זה לשמחת הבורא בשירין ותשבחין, לעורר אמונת ואהבת הבורא, ולחזק עצמו באמונת הגאולה, שאנחנו זוכים שה' אתנו ושומרינו בכל מקום היותינו.

("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק ו', עמוד תקע"ו)

שלא יהיה ניגון מקלי דעת

ניגון של שמחה גורם שפע אלקות והתעוררות מעולם השמחה, משירי המלאכים הממונים על השמחה לשמח אלקינו ברוך הוא, בלבד שלא יהא איזה ניגון מקלי דעת אז מאוס ומשוקץ בעיני ה'.

("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק י"א, עמוד תקצ"ג)

השירה מתעורר לאדם כשנשפע עליו אור ה'

עיקר השירה מתעורר בשעה שנשפע על האדם אור ה' ובהתרגשות הלב.

("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק ה', עמוד תקע"ד)

העצה הנשגבה להגיע לשמחה זה ע"י שיר

היכל

הנגינה

לבוא למידת שמחה יש בזה כמה עצות ותחבולות, ואחד מגדולי העצות הנשגבות הבחון ומנוסה בלי ספק, לשיר ולרנן באיזה ניגון של שמחה זמן מה, וכל מה שאדם עושה למטה ככה גורם למעלה, ועל ידי זמר של שמחה וכוונתו לשמים, אז נתקשר על ידי זה בעולם השמחה, ונשפע ממילא שמחה בלב.

("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק י"א, עמוד תקצ"ב)

המשורר נקרא חסיד

מי שמשורר ומזמר לפני ה' נקרא חסיד.

("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק ה', עמודים תקע"ג-תקע"ד)

גם אם הוא עצוב יתהפך לבבו לשמחה

מי שהוא עצוב ח"ו ורוצה להתעורר בשמחה, אז יתחזק וישיר זמן מה איזה ניגון של שמחה, עד שיתהפך לבבו בעל כרחו לשמחה, ויראה פלאות בזה, ואם אינו מרגיש תיכף, יתחזק בזה עד שסוף כל סוף יתהפך לבבו לשמחה.

("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק י"א, עמוד תקצ"ג)

להתחזק בזמירות בשבת קודש

להתחזק עצמו בשמחה גדולה בשבת בכל כוחו, והן בתפילתו והן בשעת אכילתו, בזמירות שירין ותשבחין לה', כי שבת קודש הוא יומא דנשמא יומא דחדוותא בכלהו עלמין, כמובא בזוהר הקדוש.

("טהרת הקודש", מאמר תשובות סגוליות, פרק ט', דף ע"ז ע"ב)

שלא יהא עניו בעדן כזה

כיושבים במסיבה יחדיו יסייע כל אחד את החברא, ולא יהא עניו שוטה בעדן כזה, כי באלו הזמירות כמו במלוה דמלכא ושלש סעודות ויתר סעודות שבת ויום טוב וכדומה שמשוררים ומרננים יחדיו בקול אחד ובלב אחד, אז נתקדש ונתפאר שמו הגדול בכל העולמות.

("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק י"ג, עמוד ת"ר)

במעלת ניגון של קדושה

אם הוא ניגון של קדושה ממשיכים שפע ואור גדול ונורא מקדושת מלאכי מעלה ומהיכל הניגון.

("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק י"א, עמוד תקצ"ג)

ע"י השירה יוכל להתבונן בגדלות ה'

על ידי שירה ושמחה לה', מתגדל המוח ויכול להתבונן בגדולת ה', שזה הפרט העיקרי לבוא לעבודת הבורא וליראתו ולמסירת נפשו לפניו.

("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק י"ד, עמוד תר"ד)

ע"י הניגון נעשה שותף עם כל צבא מעלה

נעשה שותף עם כל צבא מעלה אשר כל עבודתם ברינה ושמחה, וגם כביכול נעשה שותף לשכינת עוזינו ותפארתינו אשר תשורר בקול נעים גילת ורנן.

("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק י"ב, עמוד תקצ"ו)

השירים מעורר נפש הישנה מהעוונות

על ידי העוונות נעשה מחיצה המבדלת בינינו ובין כבוד שכינת עוזינו כביכול, וצריכים אנחנו לבקשה ולחפשה ולעורר זו הנפש הישנה בעומק הגלות, והעיקר על ידי שירות ותשבחות לה', המושך וגורם דביקות אל האדם שיתדבק נפשו לה'.

("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, עמוד תרי"ד)

אפילו במצב של שפלות ח"ו ישמע ה' זמירותינו

אפילו שיהיה כבר ח"ו "בכנפי הארץ" (ישעיה כ"ד - ט"ז) דהיינו בכנף הארציות ושפלות ח"ו, עם כל זה "זמירות שמענו", (שם), ישמע ה' יתברך זמירותינו, ושירותינו ערבה לפניו.

("שומר אמונים", מאמר צהלי ורני, פרק ה', עמוד תקע"ד)

ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם

לע"נ זקנתי הרבנית הצדקנית מרת מיכלא איטא רבינוביץ ע"ה
בת הר' יחיאל מאיר ע"ה
נלב"ע י"א ניסן תשנ"ז
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת זקני הר"ר רודף צדקה וחסד אציל הנפש ומצניע לכת
ר' יחיאל זצ"ל בן ר' שלמה גוגנהיים זצ"ל
נלב"ע א' אלול תשמ"ח
וזקנתי זוגתו האשה החשובה והצדקנית
מרת חוה בילא ע"ה בת הגאון ר' אליעזר שלזינגר זצ"ל
נלב"ע כ' חשון תשמ"א
ת.נ.צ.ב.ה.

לע"נ זקני, אבי חמי, איש תם וישר, הרה"ח ר' שמשון ב"ר ישעיה
רוט ז"ל
נלב"ע י' תמוז תשס"ב
ת.נ.צ.ב.ה.

לע"נ ש"ב האברך היקר הרב גמליאל וויינשטיין ז"ל
בן יבלחט"א הרה"ח ר' חיים ליב שליט"א
וזוגתו מרת לאה ע"ה בת יבלחט"א הרה"ח ר' שמואל רבינוביץ
שליט"א
שנספו בתאונת דרכים מחרידה אור ליום י"ב אייר תשס"ב
ת.נ.צ.ב.ה.

לע"נ אבי מורי הרה"ח ר' שלמה אברהם
ב"ר ישראל ז"ל
נלב"ע כ"ד חשון תשכ"ח

ואמי מורתי מרת שרה
בת ר' יעקב ז"ל
נלב"ע כ"ו אלול תשמ"א

ת.נ.צ.ב.ה.

נדבת הרה"ח המפואר, איש חי ורב פעלים לתורה
רבי יעקב פלדמן שליט"א

לע"נ זקני הרה"צ ר' נפתלי יעקב ב"ר משה ז"ל
נלב"ע ט"ו כסלו תשל"א

וזקני ר' יחזקאל ב"ר משה ז"ל
נלב"ע ח' כסלו תשמ"ה

וזקני ר' משולם ב"ר מרדכי ז"ל
נלב"ע ו' טבת תשמ"ט

ת.נ.צ.ב.ה.

נדבת הרה"ח ר' אברהם דוד ורצברגר שליט"א
ויתברך בכל מילי דמיטב אכי"ר

ויהי נועם נשבת במוצאי שבת

לע"נ נפש נקי וצדיק
ש"ב הילד היקר רפאל בנימין ז"ל
בן יבלחט"א הרה"ג
רבי יעקב עקיבא הכהן רבינוביץ שליט"א

נולד בש"ק ח' אייר תשס"ב
נלב"ע במוצאי ש"ק פרשת "ויהי מקץ שנתיים ימים"
ג' טבת תשס"ד

ת.נ.צ.ב.ה.

לע"נ הרה"ח ר' אליהו ב"ר אשר אנשיל שפיצר ז"ל
נלב"ע י' כסלו תשל"א

וזוגתו מרת עטיא ע"ה בת ר' דוד ז"ל
נלב"ע י"א אייר

ת.נ.צ.ב.ה.

לע"נ דודי הרה"ג החסיד מו"ה רבי אהרן קרול זצ"ל

נלב"ע ל' סיון תשס"א

ת.נ.צ.ב.ה.

לע"נ הגאון החסיד מו"ה רבי שמואל צבי זצ"ל קובלסקי
בהרה"ח רבי בנימין זצ"ל

נלב"ע כ"ג סיון תשנ"ג

ת.נ.צ.ב.ה.

לע"נ הרב יחיאל מאיר ב"ר מיכאל זילבר ז"ל
נלב"ע ל' כסלו תשכ"ט

וזוגתו מרת חנה דינה בת ר' משה יהושע ע"ה
נלב"ע י"ז שבט תש"ט

ת.נ.צ.ב.ה.

לע"נ הרה"ח המפואר רודף צדקה וחסר
ראש וראשון לכל דבר שבקדושה

רבי קלמן לייב לוסטיג זצ"ל בן ר' שמואל יוחנן ז"ל
נלב"ע כ"ד אלול, א', א' דסליחות תשנ"ו

ת.נ.צ.ב.ה.

**לע"נ זקני, היקר שבאדם,
איש תם וישר, ירא אלקים, אוהב תורה ולומדיה,
עוונתן ושפל ברך, וגריס באורייתא
הרב יהושע אליקים גוגנהיים ז"ל
בן הר"ר יחיאל ז"ל
נלב"ע כ"ד אדר ב' תשס"ה**

ת.נ.צ.ב.ה.

**לע"נ אבי מורי ר' שמעון ב"ר ציון ז"ל
נלב"ע ו' אב תשל"ח**

ת.נ.צ.ב.ה.

נדבת הרה"ג ר' דוד א. בר ישראל שליט"א

